

Motion till riksdagen 2024/25:283

av **Gudrun Brunegård (KD)**

Barnets rätt till båda sina föräldrar vid vårdnadstvister

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid vårdnadstvister sätta barnets rätt till båda sina föräldrar, sin släkt och sitt ursprung i första rummet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regler om fastställande av faderskap och vårdnadsfrågan för barn som föds utanför äktenskapet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige var ett av de första länderna som ratificerade FN:s konvention om barnets rättigheter, som först antogs av FN:s generalförsamling 1989. Den är numera också införlivad i svensk lag. Hela konventionen kan sammanfattas i artikel 3, punkt 1: Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

I artikel 8, punkt 1 fastslås att konventionsstaterna åtar sig att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap, namn och släktförhållanden såsom dessa erkänns i lag, utan olagligt ingripande.

Vidare uppmanas konventionsstaterna i artikel 9, punkt 1, att säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja, utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig överprövning, bedömer att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa. Exempelvis om föräldrarna utsatt barnet för övergrepp eller vanvård. I punkt 3 poängteras rätten för det barn som är skilt från den ena eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då det strider mot barnets bästa.

Trots detta är det tyvärr vanligt att barnets rätt till båda sina föräldrar förbises när ett barn föds utanför äktenskapet i en relation som upphört. Då är det i stort sett alltid mamman som får egen vårdnad. För att pappan ska få delad vårdnad behöver mamman godkänna det. Vill hon inte detta, hamnar den andra föräldern utanför och blir utlämnad till mammans vilja för att kunna finnas till för barnet.

Vidare tenderar socialtjänsten och domstolsväsendet ofta att döma till mammans fördel vid vårdnadstvist efter separation. Resultatet är att barnet får mindre tid med sin far. I denna tid, 2024, torde det emellertid vara uppenbart att pappan kan vara precis lika bra förälder som mamman.

Ur ett barnperspektiv borde det vara rimligare att grundprincipen alltid är delad vårdnad redan från födsel, oavsett om barnet fötts inom eller utanför ett äktenskap eller annan typ av förhållande. Reglerna i föräldrabalken om fastställande av faderskap och vårdnadsfrågan för barn som föds utanför äktenskapet är något som kan behöva ses över i ljuset av detta. Så att barnets rätt till båda sina föräldrar och sitt ursprung värnas och sätts i första rummet.

Gudrun Brunegård (KD)